

Warszawa, Kraków, Lublin, 15 kwietnia 2025 r.

Ogólnopolskie Porozumienie Środowisk Akademickich
Protest Logopedów
Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Logopedycznego

**Zarząd Główny
Polskiego Związku Logopedów**

Dotyczy: Projektu Ustawy o zawodzie logopedy i samorządzie zawodowym logopedów

Szanowna Pani Przewodnicząca, Szanowne Członkinie Zarządu Głównego PZL,

z ubolewaniem stwierdzamy, że nasze dotychczasowe próby nawiązania kontaktu – podejmowane za pośrednictwem poczty elektronicznej – pozostały bez odpowiedzi. Wobec braku możliwości prowadzenia dialogu jesteśmy zmuszeni do wystosowania niniejszego oficjalnego pisma. Decydujemy się również na jego upublicznienie w trosce o transparentność i z szacunku dla wszystkich osób zaangażowanych w działania na rzecz dobra zawodu logopedy.

Z głębokim zaniepokojeniem i rozczarowaniem przyjęliśmy fakt opublikowania 9 marca br. na stronie Zarządu Głównego Polskiego Związku Logopedów projektu Ustawy o zawodzie logopedy i samorządzie zawodowym logopedów – bez wcześniejszych zapowiedzianych konsultacji wśród partnerów naszego porozumienia (tj. PZL, OPŚA, Protestu Logopedów i PTL), bez przeprowadzenia dyskusji międzygrupowych oraz bez głosowania nad zapisami budzącymi kontrowersje. Decyzja ta została podjęta jednostronnie przez Panią Przewodniczącą, wbrew ustaleniom i bez wiedzy i zgody grup merytorycznych, które wspólnie pracowały nad dokumentem przez ostatnie półtora roku.

Przejsie do kolejnego etapu prac nad projektem motywuje Pani Przewodnicząca ograniczeniami czasowymi procesu legislacyjnego w obecnej kadencji Sejmu i Senatu RP. Z całą stanowczością podkreślamy, że ewentualna groźba dyskontynuacji prac parlamentarnych w przypadku przedłużenia się działań legislacyjnych w komisjach sejmowych i senackich nie może stanowić uzasadnienia dla procedowania dokumentu niedopracowanego, zawierającego istotne błędy merytoryczne i wewnętrzne sprzeczności. Proces legislacyjny powinien być przede wszystkim gwarantem jakości tworzonego prawa – prawa, które będzie służyć środowisku logopedycznemu przez wiele lat. Procedowanie wadliwego projektu w pośpiechu może przynieść więcej szkody niż pożytku, skutkując regulacjami, które zamiast porządkować sytuację zawodową logopedów, wprowadzą dodatkowy chaos i niejasności. Lepiej jest przygotować rzetelny, przemyślany i uzgodniony projekt nawet z ryzykiem przeniesienia go na kolejną kadencję parlamentu, niż uchwalić prawo wadliwe i wymagające natychmiastowych nowelizacji.

Podkreślamy z całą stanowczością: wśród partnerów współtworzących projekt nie osiągnięto konsensusu, co oznacza, że dokument w obecnym kształcie nie może być uznany za zaakceptowany i skierowany do dalszych prac. Co więcej – jako środowiska zaangażowane w proces legislacyjny – odcinamy się od wielu zapisów obecnych w opublikowanej wersji, które nie tylko nie były uzgadniane, ale również zawierają poważne braki merytoryczne i błędy.

U podstaw naszej współpracy legło założenie, że ZG PZL pełni wyłącznie funkcję organizacyjną, a cały proces prac nad Ustawą będzie przebiegał w duchu partnerstwa i równości głosów. Tymczasem z wiadomości przesłanej przez Panią Przewodniczącą 27 marca br. dowiadujemy się – już po fakcie – o jednostronnej decyzji o zakończeniu dotychczasowej formuły prac oraz

rozwiązaniu grup merytorycznych. Działanie to nie miało ani naszej zgody, ani merytorycznego uzasadnienia.

Przypominamy, że zespoły robocze: 1) ds. logopedii jako nauki i kształcenia logopedów, 2) ds. logopedów zatrudnionych w placówkach niepublicznych, 3) ds. logopedów pracujących w ochronie zdrowia oraz 4) ds. logopedów pracujących w oświacie – zostały powołane decyzją partnerów porozumienia 12 lipca 2023 r. (por. <https://logopeda.org.pl/new.php?id=1436>). ZG PZL nie ma zatem umocowania do ich jednostronnego rozwiązania.

Stanowczo protestujemy przeciwko traktowaniu projektu Ustawy jako „własności” PZL, gdyż był on efektem wspólnej, wielomiesięcznej pracy przedstawicieli różnych środowisk – w tym wielu osób niezwiązanych z PZL, które wносиły istotny wkład merytoryczny i intelektualny. Nigdy nie wyraziliśmy zgody na przekazanie praw do projektu jednej organizacji – i na to zgody dalej nie wyrażamy.

Równie stanowczo nie akceptujemy przejęcia przez ZG PZL pełnej kontroli nad dalszymi pracami legislacyjnymi. Byłoby to sprzeczne z duchem współpracy oraz pierwotnymi ustaleniami i nosiłoby znamiona zawłaszczenia wspólnego dorobku. Projekt ustawy dotyczy całego środowiska logopedycznego – obejmuje bowiem zarówno kwestie kształcenia, jak i wykonywania zawodu w różnych sektorach: edukacyjnym, medycznym, artystyczno-medialnym i prywatnym.

Odnosząc się do zapowiadanego w mediach kolejnego etapu prac, nie wyrażamy zgody na powierzenie oceny projektu wyłącznie ekspertom wybranym jednostronnie przez ZG PZL. Działanie takie postrzegamy jako dalszą próbę przejęcia kontroli nad projektem Ustawy. Jeśli zaistnieje potrzeba powołania zewnętrznego gremium eksperckiego, prawo wskazania jego członków powinno przysługiwać wszystkim grupom merytorycznym zaangażowanym w proces tworzenia Ustawy.

Z ubolewaniem stwierdzamy, że dotychczasowe działania ZG PZL przyczyniły się do pogłębienia podziałów w środowisku logopedów. W wyniku braku dialogu z partnerami procesu legislacyjnego utraciliśmy kontakt ze znaczącą częścią środowiska logopedów zatrudnionych w ochronie zdrowia. Tymczasem naszym nadrzędnym celem było i pozostaje budowanie porozumienia wewnątrz środowiska – poprzez włączanie do prac i konsultacji ekspertów reprezentujących różne obszary praktyki logopedycznej.

To właśnie dzięki szerokiej współpracy możliwe było opracowanie szczegółowych propozycji zapisów dotyczących logopedów zatrudnionych w placówkach ochrony zdrowia, oświaty, opieki społecznej, żłobkach, klubach dziecięcych, a także w instytucjach kultury i mediach. Projekt tych regulacji został przygotowany przez grupę naukową we współpracy z ekspertami, a następnie przekazany do konsultacji międzygrupowych. Niestety, praca ta została zlekceważona przez ZG PZL, mimo że obecnie otrzymujemy liczne sygnały od logopedów zatrudnionych w wymienionych placówkach, iż nie odnajdują oni w przedstawionym projekcie Ustawy przepisów odpowiadających na ich potrzeby zawodowe.

Pragniemy również poinformować, że grupa merytoryczna ds. logopedii jako nauki i kształcenia logopedów nie wyraziła zgody na to, aby jakikolwiek członek tej grupy wypowiadał się w mediach na tematy związane z nauką i kształceniem w kontekście nowo tworzonej Ustawy. W związku z tym prosimy ZG PZL o powstrzymanie się od delegowania do mediów osób, które powołują się na związki z ZG PZL i wypowiadają się – bez porozumienia z nami – w imieniu środowiska akademickiego.

W związku z faktem rozpoczęcia konsultacji społecznych – choć pierwotnie nie były one planowane na tym etapie prac – domagamy się pełnej jawności tego procesu. Każda zgłoszona poprawka powinna być publicznie dostępna wraz z danymi autora, treścią oraz uzasadnieniem.

Tylko w ten sposób zapewnimy możliwość rzeczowej debaty oraz zapobiegniemy arbitralnemu odrzucaniu wartościowych propozycji.

Postulujemy, aby proces analizowania uwag był oparty na jasnych, obiektywnych kryteriach (takich jak np. zgodność z celem ustawy, wykonalność, poparcie eksperckie, wpływ na środowisko). Decyzje o przyjęciu bądź odrzuceniu poprawek muszą być uzasadniane i dostępne publicznie. Jednocześnie wnosimy, by analizę zgłoszonych uwag prowadziły wyłącznie grupy merytoryczne, a nie jedynie prawnicy lub przedstawiciele PZL.

Wzywamy ZG PZL do powrotu do pracy w dotychczasowej formule i dołączenia do prac kontynuowanych przez pozostałych partnerów porozumienia. Wzywamy do powrotu do pluralistycznego, demokratycznego modelu pracy nad Ustawą – jedyne, który zapewni reprezentatywny i merytoryczny przebieg dalszych działań legislacyjnych.

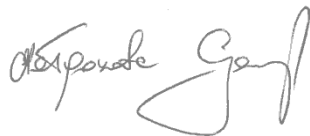
Na zakończenie pragniemy z najwyższym niepokojem odnieść się do pojawiających się sygnałów o możliwości podjęcia przeciwko nam kroków prawnych przez ZG PZL. Odbieramy je jako próbę zduszenia konstruktywnej krytyki i zastraszenia środowiska, które ma pełne prawo do wyrażania swoich opinii w sprawie dotyczącej dobra wspólnego.

Pragniemy podkreślić z całą stanowczością: nie damy się zastraszyć. Prawa do wypowiedzi, krytyki i udziału w debacie publicznej nie można nam odebrać, a próby jego ograniczania odbieramy jako sprzeczne z zasadami demokracji i dialogu obywatelskiego.

Z wyrazami szacunku

.....
...
*Ogólnopolskie Porozumienie
Środowisk Akademickich*

.....
...
Protest Logopedów

.....
...
*Zarząd Główny Polskiego
Towarzystwa Logopedycznego*